

מנחת אהבה לב אחד

בראשות הרב
גלעד כליף שליט"א

כולל אברכים, ישיבה לבחורים, מדרשות לבנות, מרכזי ערב לשיעורי תורה וקרוב לבבות,
המרכזיה החדשה לפניות 073-238-0221

צאת שבת	הדלקת נרות	עיר
17:11	16:20	ירושלים
לנוהגים 40 דק' 16:00		
17:08	16:17	תל אביב
17:07	16:16	חיפה
17:11	16:20	באר שבע
17:44	תם	רבנו

גליון 231

ט' כסלו תשפ"ג
פרשת ויצא

מנחת אהבה לב אחד צריך את עזרתכם

הכנסו ללינק או סיקרו את הברקוד ותנו לנו את הכח להמשיך!
<https://givechak.co.il/minhatlev?ref=wc>

לפרטים ניתן ליצור קשר: 052-611-1881

מסע גיוס למען הארגון

הזדמנות לזכות בזכות רוחנית נצחית וגם בזכייה גשמית!

- 1 חבילת ריהוט לכל הבית בשווי ₪ 60,000
- 2 מזרני חשמל בשווי ₪ 15,000
- 3 טבעת יהלום בשווי ₪ 5,000
- 4 חופשה בשווי ₪ 2,500

המושג "באר" אחי ורעי בעל משמעות עמוקה בתורתנו הקדושה. ידוע שהבאר זה מקום בו יש מציאות של מים בשפע נפלא, כל מי שמגיע מרווה את צימאונו וזוכה לחיות. המים הם מקור חיים לכל הבריאה כולה בני אדם, בעלי חיים, עולם הצומח, כולם תלויים במים. לכך נמשלה התורה למים, כשם שהמים נותנים חיות לבריאה כולה כך גם התורה היא מקור החיים האמיתי, שורש החיות והשפע לכל העולמות כולם, ואילולא התורה העולם כולו מתייבש ונחרב. נמצא אם כן שהמילה באר מייצגת שפע של מים שפע של תורה אינסופי שממנו כולם מקבלים את חיותם.

יתרה מכך כשם שהבאר משקה ומחיה את העולם כולו כך עם ישראל הוא בבחינת באר- מקור חיות ושפע לבריאה כולה. עלינו להפנים שהעולם תלוי ועומד על מעשינו וכל גריעה או חסרון שלנו משפיע על העולם כולו.

נעמיק מעט יותר ונראה נקודה מדהימה- היכן התקיימו מפגשי השידוכים של האבות והאימהות הקדושים? ניחשתם נכון, בבאר! משה וציפורה, יעקב ורחל, יצחק ורבקה (אליעזר עבד אברהם פגש אותה בבאר), האבות הקדושים נפגשו דווקא במקום בו כל העדרים באים לשאוב כח וחיות. מה הסוד הרמוז במקום זה הנקרא באר? וכי חסר מקומות להיפגש? אף אחד מאתנו לא היה רוצה להיפגש במקום שכזה, כבשים, עיזים, פרות, רעש וריח. אלא שוודאי יש עניין במקום זה.

נתבונן יחד, מקום זה שנקרא באר רמוז בפסוק אותו אומרים כל לילה בקריאת שמע שעל המיטה- "בידך אפקיד רוחי". ראשי תיבות ביזך אפקיד רוחי- באר (בן איש חי, שנה א, פיקודי, יא). כל לילה כל אחד ואחד מישראל מפקיד את רוחו באותה באר, אנו מוסרים את הדר"ח היומי על מעשינו על היום שעבר ומתחדשים בכוחות ליום למחרת.

הזוהר הקדוש כותב "וְנִאֶסְפוּ שְׁמָה כָּל הַעֲדָרִים וְגו' מֵעַל פִּי הַבָּאָר וְהִשְׁקוּ אֶת הַצֶּמֶחַ" (ויצא קנב ע"א). דהיינו שכל נשמות עם ישראל מתאחדות שם באותה באר, כאותם עדרים של צאן המתקבצים אל הבאר. מכאן נבין מדוע אבותינו ואימותינו הקדושים נפגשו על הבאר, לרמוז על כל אותן נשמות עם ישראל המקובצות שם ושעתידות לצאת מהם! אבותינו ואימותינו הקדושות ישבו על הבאר וראו את כל השתלשלות הדורות ונשמות עם ישראל שעתידים לצאת מהם ומסרו את נפשם למען אותם דורות, בכדי שתעמוד לנו זכות מעשיהם לדורי דורות. זוהי גם חובתנו. לכל אחד מאתנו יש את הבאר הקטנה שלו, את שורשי הנשמות הקשורים אלינו, שעתידים לצאת מאתנו, וגם עלינו החובה להתבונן.. המשך בעמוד 2 <<<

הרב גלעד כליף שליט"א

בפרשת השבוע אנו לומדים על יעקב אבינו שיוצא לכיוון משפחת לבן הארמי בחרן. בדרכו לשם הוא מגיע להר המוריה, מקום בו עתיד בית המקדש להבנות. בכדי לגרום ליעקב אבינו לשהות לילה במקום הקדוש הזה, הבורא יתברך מקצר את משך היום כך שהשמש שקעה מוקדם יותר ויעקב אבינו נאלץ ללון שם את הלילה. בלילה יעקב אבינו חולם את החלום הידוע על הסולם, בו מלאכי אלוקים עולים ויורדים. והנה בחלום יעקב אבינו זוכה להתגלות מהבורא יתברך. הקב"ה מברך אותו ברכות עצומות והבטחות נפלאות לגביו ולגבי זרעו. יעקב אבינו שהיה רדום מתעורר משנתו, ומבין שנרדם במקום עצום בקדושתו, ומציין שלא ידע שהבורא יתברך נמצא במקום הזה באומרו - "אֲכַן יֵשׁ ה' בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי" הוא לוקח את האבן עליה נרדם יוצק עליה שמן והופך אותה למצבה. בהמשך הוא קורא למקום בית אל.

לכולנו מעשה זה של יעקב אבינו נראה די טבעי - אדם יוצא למסע למקום כלשהוא, מרגיש עייפות ונרדם, בחלום הוא רואה גילוי אלוקי, מתעורר וממשיך את חייו. זה יכול לקרות לכל אחד מאתנו, אך יש לזכור שהתורה נקראת תורה מלשון הוראה, וכל אות בתורה היא ספר הדרכה לחיים, ולכן מסע זה של יעקב אבינו בו התורה מפרטת לפרטים את מסעו אינו סתם מסע של עוד אדם כמונו - זהו פרק שלם בהכוונה והדרכה לכל באי עולם. מסעו של יעקב אבינו הוא למעשה מסע חיינו. כולנו במסע החיים עוברים את מה שיעקב אבינו עבר - נשמתנו יוצאת למסע פה בעולם, בדרך לצערנו אנו לעיתים נרדמים רוחנית, מקבלים גילוי אלוקי, מתעוררים עם הבנות חדשות לחיים וממשיכים את חייו. השאלה הגדולה היא מה קיבלנו מאותו גילוי, האם הייתה הפנמה של נקודות ועם איזה הבנות המשכנו את מסע חיינו. נצלול יחד אל הפסוקים וניקח ממסעו של יעקב אבינו הכוונה ועצות נפלאות למסע חיינו האישי.

(י) ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה:

תחילת מסעו של יעקב אבינו בחינת הנשמה מתחיל בכך שהיא יוצאת מ"באר שבע" לכיוון "חרנה". באר שבע זהו מקום הרומז בתוכו את תחילת מסע זה. נתבונן בשתי מילים אלו ונלמד מדוע הנשמה יוצאת דווקא ממקום זה למסעה ומה משמעות מקום זה.

וגשמיות היכולות לעורר חרון אף מהשמיים. לכן חובה עלינו לשמור על אותה בחינה הנקראת נשמה, שהרי היא חלק אלוה ממש ולהחזירה לאחר שנות חיים טובות שלמה וזכה. איך עושים זאת? נראה בהמשך...

(יא) "ויפגע במקום וילך שם... ויקח מאבני המקום וישם מראשתי וישב במקום ההוא"

הפסוק מתאר את הליכתו של יעקב אבינו ש"פגע" במקום אליו הגיע. אם היינו אנו כותבים את הפסוקים לא היינו כותבים "ויפגע במקום" אלא "ויגיע למקום". כשאדם מגיע לביתו אנו אומרים שפגע בביתו? אם אדם הגיע לבנק אנו אומרים "ויפגע בבנק?", אלא שהמושג פגיעה מתייחס לנקודה פתאומית, כשאדם נוחת למציאות חדשה. רש"י ברוח קודשו כותב על הפסוק "שקפצה לו הארץ" דהיינו שנהגו איתו במידת החסד משמיים ובמקום לעבור מסלול ארוך ומפרך של הליכה רגילה ככל אדם, נהגו איתו בדרך שהיא מעל הטבע, הדרך קוצרה והוא לפתע "פגע במקום" ומצא את עצמו במקום שרצה להיות.

נקודה זו של קפיצת הדרך מתקיימת כאשר משמיים חסים על יהודי. כולנו עברנו מסע חיים בו עשינו טעויות רבות, טעויות שוודאי יקח שנים רבות לתקנם. עיון קל בדברי המקובלים ימחיש לכל אחד ואחת מאתנו שאם היו נוהגים עמנו במידת הדין כפי שנדרש מבית דין מצבנו היה קשה. תיקונים, גלגולים, שנים רבות של ייסורים במסלול הרגיל. לפתע מגיע הקב"ה בחסדו האינסופי ועושה לנו קפיצת הדרך, מדלג על כל חשבונות בית דין של מעלה ומנחית אותנו ב"מקום" הנכון- שיעור תורה, חבר שמתחזק, מראה שראינו שגורם לנו להבין הבנות חדשות לחיים... פגיעה זו יכולה להגיע עקב זכות אבות, או מצווה מסוימת שקיימנו, וכרגע בכדי להציל את נשמתנו ועולמנו הרוחני לוקח הקב"ה את אותה זכות ועושה אותה כמקפצה שתאפשר לנו להכיר את אורו יתברך בהמשך הדרך. כן, כך בחסד ה' דרכו של הבורא יתברך. לדלג, לקפץ, לקצר לנו מסלולים קשים ולפתוח לנו דלתות טובה. לא לחינם נאמר "דומה דודי לצב"י" (שיר השירים ב,ט), דהיינו שהקב"ה המכונה דודי דומה לצב"י דווקא. מה מיוחד בבעל חיים זה? שדרכו לדלג ולקפץ וכל כמה דילוגים להתבונן לאחוריו. כך גם דרכו של הקב"ה בהנהגתו אותנו- לקפץ ולדלג, לקחת אותנו לנקודה חדשה שלא מגיעה לנו, לתת לנו פתח לעולם של קדושה ומיד מביט אחורה לראות אם בניו באמת באים אחריה ומבקשים להתקרב.

מדהים לראות כאן עד כמה חסדו של הבורא הוא מעל לשכל אנוש, שהרי חסד של בן אדם לחברו יעשה בדרך כלל כלפי מי שהטיב עימו - אם יש לי שכן שתמיד עוזר לי אז ודאי שגם אני אחזיר לו חסדים ואושיט לו יד לעזרה. אך במצב שמישהו רק פועל נגדנו, מצער אותנו, וכל זאת בידיעה שהוא מצער- האם נחשוב לבוא ולעשות עם אחד שכזה חסדים? הרי ראשנו יהיה עסוק

המלחמה אינה נגמרה, היא נמצאת בכל מקום, בתוך ביתנו, ברחוב, עם הסביבה, וכשם שיצחק אבינו נלחם בכל כוחו על הדבר כך גם אנו מחויבים. לזכור- לא לתת לסביבה רעה על כל אופניה לפלוש (פלישתים) לתוך ביתנו, ולא להיגרר (גרר) אחר ענייני העולם הזה. בכח זה ישאר ביתנו שלם רוחנית ושלמות נשמות עם ישראל בבחינת הבאר תהיה שלמה ונצחית.

המילה "שבע" - מלשון שביעה, כאדם השבע מארוחה מדושנת ונפשו רגועה ושלווה. מכאן נבין את צירוף המילים באר שבע- שם זה בא ללמדנו שהנשמה מגיעה ממקום בו היא חיה את מציאות התורה ושותה את מימיה (באר), ובנוסף זוכה הנשמה ומרגישה שובע רוחני (שבע) אין סופי בהיותה תחת כסא הכבוד, מחוברת לבוראה בענג ושלווה. בהוראת הבורא הנשמה יוצאת בהמשך אל עולם גשמי וחומרי להשלים את תיקונה. נפלא לראות כיצד מציאות זו מותאמת לדברי חז"ל שתיארו את נשמת העובר טרם יציאתו לאוויר העולם: "דרש רבי שמלאי למה הולד דומה במעי אמו...ואין לך ימים שאדם שרוי בטובה יותר מאותן הימים שנאמר...ומלמדן אותו כל התורה כולה". כן, הנשמה לפני צאתה לאוויר העולם יודעת את התורה כולה ויונקת מאותה באר, ונמצאת בנקודת השובע הגבוה ביותר בחינת שבע, עד כדי כך שחז"ל אומרים שאין ימים של ענג וטובה יותר מימים אלו. לאן יוצאת הנשמה במסעה זה? לעולם החומר, להתלבש בגוף גשמי החפץ בחומריות וגשמיות, ושם תהיה בחירתו החופשית של האדם, אם ללכת אחר האלוקים או אחר עולם החומריות והשקר המושך את היהודי מהבורא יתברך ומעורר חרון אף כשיהודי בוחר בעבירות ולא במצוות. לכן נאמר שיעקב הגיע "חרנה" מלשון חרון אף המתעורר משמים, על אותן קלקולים שאדם פועל בהיותו בעולם הגשמי כשבוחר ללכת אחר תאוותיו ולא אחר הבורא יתברך.

מדהים לראות שרש"י מיד עם תחילת הפסוק בו נאמר "ויצא יעקב" שואל שאלה- "לא היה צריך לכתוב אלא וילך יעקב חרנה, ולמה הזכיר יציאתו, אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם, שבזמן שהצדיק בעיר, הוא הודה, הוא זיוה, הוא הדרה, יצא משם, פנה הודה, פנה זיוה, פנה הדרה". מדהים! רש"י מיד זועק בתחילת הפסוק ושואל למה נאמר ויצא יעקב ולא וילך? הרי יעקב אבינו הלך לכיוון חרנה, ובזמן הליכתו במסע חרנה זכה לגילוי הבורא, למה אם כן נאמר ויצא? ללמדנו שכאשר הצדיק יוצא מן העיר כל העולמות מזדעזעים- הודה, הדרה, זיוה, הכל נעלם כלא היה! את מציאות זו של עזיבת הצדיק את העיר ניקח אלינו אחיי ורעיי במסע הנשמה לעולם שלנו- כאשר הנשמה בחינת הצדיק יוצאת ממקומה לכיוון "חרנה" אל עולם של גשמיות מיד מתקיים בה "פנה הודה, פנה זיוה, פנה הדר", כלומר שהנשמה מאבדת מהודה, זיוה והדרה שהיו לה בעולמות העליונים וכעת משתקעת בתוך גוף גשמי- חרנה, ונכנסת שוב לעולם של תאוות

ולהשגית, שאותה באר תהיה שלמה, שלא נחסיר חס ושלום ממימי התורה ונגרע מעתידים הרוחני של יוצאי חלצינו והסובבים אותנו.

מדהים לראות איך יצחק אבינו גם נגע באותה נקודה שנקראת באר. התורה מפרטת פסוקים רבים בנושא "וישב יצחק ויחפר את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויסתמום פלשתים...ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים: ויריבו רעי גרר עם רעי יצחק...ויחפרו באר אחרת ויריבו גם עליה...ויפתק משם ויחפר באר אחרת...ויהי ביום ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגדו לו על אדות הבאר אשר חפרו ויאמרו לו מצאנו מים ויקרא אתה שבעה על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה".

מדהים! התורה מפרטת את מלחמתו על קיום הבארות לפרטי פרטים ולא לחינם, בתוך תיאור זה חבוי הסוד להמשך קיומנו כעם הנבחר ודרך הניצחון על יצרנו הרע. נתבונן, יצחק אבינו חופר בארות ובאים גויים וסותמים לו אותן, הוא מתעקש שוב ושוב על נקודה זו ונלחם על הדבר. הוא חופר ומחיה את אותן בארות שחפר אברהם אבינו שסתמו אותם פלישתים, הוא נלחם עם אנשי גרר על קיום הבאר, ושוב חופר באר חדשה. תאור מפורט זה מייצג בעומק את מלחמת נשמות עם ישראל הקדושות הכלולות באותה הבאר אל מול עולם הקליפה שמבקש על ידי שתי כוחות הנקראים "פלישתים" ו"גרר" -

לסתום את אותה נקודת קדושה של עם ישראל ולגרום לאובדן רוחני כללי.

לכן דווקא פלישתים וגרר באו וסתמו את הבאר, לרמוז שיש שני כוחות עיקריים שמסוגלים לסתום ולייבש את אותה באר רוחנית ממנה אנו שואבים רוחניות קדושה וטהרה. הכח שנקרא פלישתים הוא מלשון פלישה- מייצג את כח הקליפה הנמצא בסביבה רעה ופולש אל תוך חיינו. אין בית שלא פלשו אליו ניידים, מסכי טלוויזיה, אינטרנט, רשתות חברתיות ושאר רעות המחריבות והורסות כל נקודה של קדושה. כל אלו חדרו אל תוך ביתם של יהודים רבים, ולא פלא שהבאר שם התייבשה- פריצות, גירושים, לשון הרע, חוסר כח וחשק ללמוד, להשקיע בילדים ובוזוגיות. היכולת לשאוב את מימי התורה ולקבל חיות נעלמה, והתוצאות נראות היטב בשטח. אחינו היקרים מעולם לא היו במצב קשה כל כך בכל תחומי החיים ואין חלקה טובה אחת שלא נהרסה. זוגיות, חינוך ילדים, שמחה ושלווה, כל אלו נאבדו ונכחדו מאותו כח של פלישתים הפולש לכל בית ובית. הכח השני שבקש להילחם עם יצחק על אותן בארות היו עם שנקרא גרר. גרר מלשון לגרור. עולם החומר והתאוות גורר את כולנו. גם אחרי קבלת והחלטות אנו שוב מוצאים את עצמנו נגררים אחר עולמנו הגשמי- נגררים לכעס, דאגות, רדיפת ממון, ומאבדים את עולמנו הרוחני בשביל הנאה חולפת שידוע שאין בה ממש. בכוחות אלו נלחם אז יצחק, ואל מול כוחות אלו אנו גם נלחמים היום.

אך כשנסתכל למטה עם משקפיים אלו נראה את הכל מוגדל. נראה את האבטיח הקר, הגלידה המתוקה שבאו בסיום הארוחה לפני ברכת המזון, ונמצא את עצמנו לא ממהרים אלא אדרבא, מושכים כל רגע ליהנות עוד קצת מהמתקת ומתפללים שלא יגמר לעולם. אלו המשקפיים שעליהם דבר הרב דסלר וזו האבן- הבחינה הגשמית שעליה ראשנו הרדום רוחנית נמצא ומונח. פשוט חיים את חיי העולם הזה ולא את האמת. את כל הנקודות הגשמיות מגדילים, ואת הרוחניות מקטינים. לכך בא הרב דסלר וזעק- היכן התרופה למשקפיים אלו? לראש שמונח כולו בעולם החומר והגשמיות? במבט האמת אל עצמי! כן. מהיום להוריד את המשקפיים מעלנו, ולהסתכל ישירות אל האמת שנמצאת בתוכנו, האמת שכולנו מכירים ורוצים אותה, ופשוט לעשות צעד! הצעד הראשון הוא ללמוד על ערכן ותוכנן של מצוות, כל אחד על פי דרגתו. לקבל משקפיים חדשות שיגדילו את אותם ערכים רוחניים בבחינת מעלה, וממילא כל אותן נקודות גשמיות יחזרו לגודלן הטבעי, כקטנות ערך ולא עיקר בחיים, ויהפכו לכלים המשמשים אותנו להתחבר לבורא, ולא כעיקר בחיים.

עם כל זאת בכל יהודי, וגם הגשמי ביותר שוכנת נשמה, חלק אלוה ממעל, ניצוץ של קדושה שלעולם לא כבה כפי שנאמר "השֶׁכֶן אֵתָם בְּתוֹךְ טְמֵאתָם" (ויקרא טז, טז), כלומר שגם במצב שבו אדם רדום רוחנית, וכולו שקוע בגשמיות, עם כל זאת ניצוץ הקדושה שוכן בו. נקודה זו רואים בהמשך הפסוק:

"וַיִּחַלֵּם וַיְהִי סֵלֶם מִצֵּב אֲרָצָה וְרָאֵשׁוּ מִגֵּיעַ הַשְּׁמַיְמָה ... מִלֵּאכֵי אֱלֹקִים עֲלֵים וַיְרִידִים בָּ". בתוך העולם הגשמי הנשמה "חולמת", נזכרת ורואה תקופות בהם היה האדם בעליה והתקרבות בבחינת מלאכים עולים, ותקופות בהם היה בירידה בבחינת מלאכים יורדים. לכולנו יש נקודות כאלה שזוכרים איך פעם היינו כל כך שמחים וברורים עם עצמנו, מתמידים בלימוד, עומדים במטרות שהצבנו לעצמנו, אך שוב לצערנו תקופות שפשוט שחררנו והתייאשנו גם מעצמנו. בתוך אותו חלום יש את הסולם, זהו מושג המייצג שלבים. כל הרוצה לעלות בו חייב להרים את רגליו ולהעלות אותן רגל אחר רגל לשלב גבוה יותר. הרגל, המייצגת את עולם ההרגלים שלנו חייבת להתנתק ממקום האחיזה שלה ולעלות לנקודה גבוהה יותר, קרובה יותר לבורא ולמושגים רוחניים. כח ההרגל נכנס לנו בדם, הוא חלק מאתנו, ודרושים המון כוחות לעקור את עצמנו מהרגלים שמורידים אותנו, ולהתעלות לנקודות גבוהות יותר. כולנו גם מבינים שהדרך למעלה חייבת להיות בשלבים בבחינת סולם, שלב אחר שלב, אך דווקא נקודה זו מייאשת אותנו. המסלול הארוך של "שלב אחרי שלב", נותן מעין הרגשה שהכל ארוך מידי ומתיש- להיפרד מחברים, לבוש, סביבה, מה יגידו...לא פשוט. מהלך שנראה קשה מאד ומייאש. בנקודה זו יצר הרע תופס המון נשמות יקרות וגורם להן פשוט לפרוש ולא להתחיל את המסע לכיוון הבורא יתברך.

שאינו לה הופכין. בנוסף הראש אחיי ורעיי הוא עיקר ומהות האדם. בתוכו יש מחשבות ורצונות שעל פי הן האדם חי. מכאן נבין את פעולתו של יעקב אבינו שהניח את ראשו על אותה בחינה של "אבן" - להורות על כך שכל מהותו של האדם, רצונותיו וחשקיו (בחינת הראש), נמצאים ומונחים על בחינת ה"אבן", עולם החומר והגשמיות. כן, שם ראשנו נמצא, ורק מחשבותינו השליליות הנוגדות את רצונו יתברך, הסמויות מעיני אדם יעידו זאת עלינו. זו מציאות חיינו וחייב להודות. שנים של כעסים, דאגות, נופלים באותה תאוה פעם אחר פעם, ראשנו עסוק בממון, חומריות, פשוט רדומים על אותה בחינה גשמית ורחוקים מנקודת אור שתצליח להושיע אותנו.

צריך להכיר בכך- יש כאן מלחמה, ואם אדם לא עוזר לעצמו הוא נשאר תקוע!

כואב לראות אנשים במשך שנים תקועים כאותה אבן, ללא תזוזה או גדילה. אין סוף שיעורים, אמונה וחידושים מתגלגלים מפה, אך בעומק הם עדיין רדומים רוחנית, ישנים, ראשם עדיין עסוק כולו בעולם החומרי מונח כולו על אותה אבן, לא באמת הצליחו להרים את ראשם מאותה בחינה גשמית, להתעלות ולהגשים את תכליתם. את הקושי הזה שאנו מתמודדים אל מול עולמנו הגשמי תיאר באופן מושלם בעל המכתב מאליהו באומרו: "מה אומנתו של יצרי הרע? עושה לי משקפיים- מקטינים מלמעלה ומגדילים מלמטה. ובמה אלחם בו? במבט האמת אל עצמי!" (מכתב מאליהו, חלק ג, 305).

מדהים אחיי ורעיי! ליצר הרע יש אומנות מיוחדת אומר הרב דסלר, הוא מומחה בנקודה אחת שכמעט תמיד מפילה אותנו. מהי? יצר הרע מלביש עלינו משקפיים מיוחדות, משקפיים שגורמות לנו לאבד את האיזון בין אמת לשקר - "מקטינים מלמעלה ומגדילים מלמטה!", כלומר שאלו משקפיים שמקטינות את כל מה ש"למעלה" מאתנו וכשמסתכלים למעלה לשמיים על כל מה שקשור למושגים השמימיים והרוחניים-הכל מתגמד! ערך הבורא קטן, חשיבות התורה מצטמקת, עבודת המידות נשכחת, ולמעשה כל הבחינות הרוחניות קטנות וכמעט ונעלמות. מצד שני כשמסתכלים עם משקפיים אלו למטה, לכיוון העולם הארצי והגשמי, אותן משקפיים מגדילות- הרכב, הממון, התאוות, הכל מקבל ערך עצום ורב, וחיי העולם הזה נראים כעיקר, וממילא ראשו ועיקר חיינו של האדם מונחים באותה בחינה גשמית- האבן, והוא מעביר את זמנו כאן בעולם ללא הגשמת תכליתו. רואים זאת יום יום כשבני אדם מעדיפים עוד שעה בשביל ממון במקום שיעור תורה. השיעור שנמצא למעלה, בבחינה השמימית הגבוהה נראה כקטן ערך אל מול עוד מאה ש"ח בכיס. נעיד כולנו על עצמנו איך אותן משקפיים מקטינות ומגמדות את ערכה של ברכת המזון הנמצאת בבחינת "מעלה", כאשר ברכה יקרה זו שהיא מהתורה יוצאת כמטוס סילון מתוך פינו.

רק באיך חס ושלום להחזיר לו שבעתיים על מעשיו הרעים. לא כן הקב"ה. אף על פי שפוגעים ורומסים את מלכותו ומצערים אותו בצער אינסופי, הוא מנהיג אותנו בחסדו האינסופי, מסייע לנו אף על פי שמצטער מאתנו, מדלג על כל אותם מעשים שעשינו כאילו לא היו וגם דואג בהסתכלותו אחורה שאנו באמת צועדים אחריו כאותו צבי, ובוכה עלינו שנתפוס ניצוץ של קדושה ונעלה על דרך הישר. לכן צוין בהמשך הפסוק שיעקב אבינו פגע במקום "כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ", להורות על מידת חסדו יתברך האינסופית המאירה ומחממת כשמש את לבבות עם ישראל לעבודתו יתברך, אף על פי שאינם ראוים ומקפיצה אותם לנקודה של תשובה ובקשת דבקות.

בנוסף, מדהים לראות את רש"י על הפסוק שכותב "שקעה לו חמה פתאום שלא בעונתה כדי שילין שם" כלומר שהקב"ה ממש שינה את טבע הבריאה בכך שהקדים את שקיעת השמש בשביל יעקב בכדי שישן באותו מקום קדוש, להורות לנו על רצונו יתברך שנתקרב, וכמה הקב"ה מוכן לעשות הכל, גם לשנות סדרי בריאה בשביל שיפתח למעננו פתח משמיים ונוכל גם אנו להתקרב. לכן חשוב שנדע שכל קרבה לבורא היא מעל הטבע וחסד גמור, וכשם שהקב"ה הקפיץ את יעקב אבינו ושינה לו סדרי בריאה כך גם עושים איתנו, ומזכים אותנו משמיים לקרבת אלוקים.

ואף על פי שהקב"ה הפיץ בנו שנישבו אליו, אנחנו עדיין מחוברים לעולמנו הגשמי, לא מצליחים להתנתק מתאוות ורצונות גשמיים.

רואים זאת אחיי ורעיי בהמשך הפסוק "וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מִרְאשָׁתִּי וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא".

כאשר יעקב אבינו עמד להירדם מדהים לראות שהוא בחר לשים את ראשו על האבן ולישון. אין ספק שאם היינו אנו במקום יעקב לא היינו לוקחים אבן ועליה מניחים את ראשנו. היינו מחפשים משהו שמתאים יותר לשינה. הרי ודאי שיעקב אבינו יצא למסע עם תיק, בגד כלשהוא - יותר נח להניח את הראש עליהם ולהירדם מאשר על אבן. אלא שוודאי גם פה רמזה התורה רעיון נפלא שכולנו חווים יום יום בחיינו. נתבונן על המושג אבן אחיי ורעיי. אבן היא המושג הגשמי הבסיסי ביותר, היא למעשה בחינת עפר דומם, היסוד הנמוך הגשמי ביותר, שתמיד מושך למטה לארציות. האבן גם לעולם לא משתנה או מתפתחת. אבן שהשארנו בתוך בית מלפני אלף שנים נשארת במקומה אותה אבן, ללא שינויים של מקום או צורה. אין לה יכולת לזוז, לגדול, או להתפתח. האבן למעשה מציינת נקודות בעולמנו החומרי בהם אנו תקועים, לא מצליחים לזוז, לייצר תנועה או צמיחה. ממש כאותה אבן שלא זזה או משתנה לעולם אנו תקועים עם כעסים, תאוות, דאגות ומחשבות שליליות שהפכו לחלק מהיום יום שלנו, לא מצליחים להתרומם מעל עצמנו ולהיפטר מאותן נקודות שליליות שהפכו להיות כאבן

בהיותו מוכן לעשות כל תהליך שהבורא יבקש ממנו, כבן המושיט את ידיו לחבק את אביו. הנהגה זו מתרחשת גם איתנו וחשוב שנלמד מיעקב אבינו איך לתפוס כל הזדמנות שזכו בשתי ידיים במקרים שבהם משמיים נותנים לנו הארה רוחנית או פתח לתשובה. המון פעמים אדם מבין הבנה בבחינת ר' הנה ה' ניצב עלינו, כאשר מלמעלה הקב"ה מעוררו. לדוגמה אדם שקבל הבנה משמיים שהזוגיות שלו אינה מוצלחת כי הוא כעסן וקפדן. היכן תהיה הבעיה איתו? אם לא יעשה שום פעולה מלמטה, והבנה זו תישאר אצלו בגדר אור רוחני שלא בא לידי מעשה. מכיוון שהחסיר את ההתעוררות מלמטה כפי שציפו ממנו לאחר שעוררו אותו משמיים, ימשיך לחיות חיי זוגיות אומללים, כשברקע יודע תמיד שהוא לא בסדר. לא את זה מבקש הקב"ה.

הקב"ה רוצה שיהודי יחזיר לו התעוררות מלמטה בבחינת "אכן יש ה' במקום הזה!" כפי שעשה יעקב אבינו ויפעל פעולה מעשית בשטח- יגש להכוונה והדרכה בנושא, ילמד וישלב טבלאות מעקב בהם יראה כיצד הוא משתפר מיום ליום. פעולה זו בבחינת אתערותא דלתתא שוב תעורר התעוררות מלמעלה והבנות גדולות יותר עם ראייה נכונה יותר על החיים יחדו לתוכו. אם גם במקרה זה יפעל כראוי, יכנס אותו אדם לגלגל מחזורי בו בסוף תהליך ביתו וחיייו יהיו מושלמים! לכן חשוב שנדע ונלמד מיעקב אבינו- הקב"ה ניגש אלינו ופותח לנו פתח, הארה רוחנית והתעוררות מלמעלה (והנה ה' ניצב עלינו).

חובה עלינו להתעורר מלמטה ולתרגם את אותה הארה הלכה למעשה בעבודה אישית והשתדלות מרבית!

(אכן יש ה' במקום הזה), רק כך נהפוך לשלמים רוחנית!

חשוב לציין שכאשר יעקב אבינו מגלה ש"אכן יש את ה' במקום הזה" הוא מציין את שם ה' בבחינת שם הויה (יה-וה) להורות לכולנו נקודה חשובה. לעיתים אדם זוכה לגלות את האמת לאחר שנים, ומבין את עומק הטעויות שעשה במהלך הדרך. הייאוש, האכזבה מעצמנו, וחוסר הכח לעשות שינוי מתחיל לחלחל ומרגישים ש"די, פספסנו את הרכבת, להתחיל תהליך עכשיו? זה יותר לצעירים מבינו, או לאלו שלא עשו את טעויות שאני עשיתי". לכל אלו יעקב אבינו זועק זעקה ברורה וחדה- הגילוי שגילית, בזמן ובמקום שגילית- הכל רק מכח שם "הויה" ברוך הוא, שם שכל כולו טוב מזוקק, ואם משמיים כך נגזר עלינו אז זה הדבר הטוב ביותר בעבורנו! לכן לא להתייאש! אם רבי עקיבא הבין ש"ה' ניצב עלינו" בגיל ארבעים אז מצבנו נפלא. רבי עקיבא הבין שלמרות נקודת ההתחלה הקשה שלו זה רק שם הויה שמוביל אותו, ובוודאי זה הדבר הטוב והנכון ביותר עבורו, לכן אסור לו להתייאש אלא פשוט לפעול ולהחזיר לקב"ה התעוררות מלמטה! הוא לקח את עצמו בגיל ארבעים ללמוד בכתה א' עם הילדים את צורת האותיות. כן, פשוט ישב ולמד איתם! הוא לא התייאש, לא בכה על מר גורלו

הזאת כי לא אַעֲזָבָךְ, כן, החיזוקים העיקריים שאדם צריך בתהליך ההתקרבות שלו הם חיזוקים של אמונה- "אנכי עמך", "שמרתיך", "לא אעזבך", בכל המילים החמות האלו הקב"ה מרפא מראש נקודות וספיקות של אמונה שיעלו בנו במהלך הבניה שלנו לאחר שהבנו שיש בורא לעולם. אין אחד שלא עבר את נקודות אלו- איך אצליח להתפרנס אם אלמד, איך אצליח בלי לכעוס ולענות- יחשבו שאני פראירי, ידרכו עלי יותר, איך נתמודד מול הסביבה, מול כל מה שיאמרו- לכך בא הקב"ה ואומר תחיה אמונה ותהיה איתי! אם תהיה איתי, למרות שבאמת תהיה פחות שעות בעבודה אתה תראה ברכה והצלחה! למרות שכאשר תשתוק ולא תענה תראה כ"פראירי" אל דאגה, בסוף תצליח בזכות הענווה! למרות שאמרו לך "השתגעתי.. ישיבה?!" ואולי גם צחקו עליך לבסוף כולם יבואו אחרך ויבינו שהעולם שבו נשאר זה העולם המשוגע, והצוחק והשמח היחידי זה רק אתה. בקיצור לא לדאוג אחיי ורעי. הדרך עם הבורא יתברך בטוחה ומבורכת!

(טז) "וַיִּקַּץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֲכֵן יֵשׁ ה' (יה-וה) בְּמָקוֹם ... וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי".

פה מגיע הנקודה העיקרית של כולנו. יעקב אבינו המייצג כל יהודי ויהודי לפתע "מתעורר" משנתו. הוא מבין ומודה ש: "אֲכֵן יֵשׁ ה' בְּמָקוֹם". מדהים לראות כאן שני שלבים בהתחזקות של יהודי. השלב הראשון נקרא "אתערותא דלעילא" שמשמעותו התעוררות מלמעלה. בנקודה זו הקב"ה מעורר את האדם מלמעלה, נותן לו הבנות חדשות על החיים ופתח לתשובה. השלב השני נקרא "אתערותא דלתתא", ומשמעותו התעוררות מלמטה, התעוררות שבאה מהאדם פה בעולמות התחתונים. בנקודה זו האדם כבר מפנים את ההבנה עד כדי נקודה שהוא כבר מתחיל לפעול מצד עצמו ומנסה להתחבר לבוראו. זה דומה לאב המנסה להעיר את בנו הקטן. הוא קורא לו, מנסה לעורר אותו בבחינת התעוררות מלמעלה, שידע שהוא כאן ומחכה לו. כשהבן מתעורר ומבין שזה אביו שקורא לו, הוא לא רק מתעורר ומביט אל אביו, אלא הוא גם עושה מעשה בדמות "התעוררות מלמטה" בכך שעונה לאביו, ומושיט את שתי ידיו בכדי לחבקו. פעולה זו של האב המעורר (הקב"ה מלמעלה- אתערותא דלעילא) והבן שעונה ומחבק חזרה (האדם מלמטה- אתערותא דלתתא), יוצרת מחזוריות מדהימה, שהרי לאחר שהבן חיבק את אביו, אז ודאי שהחיבור והאהבה ביניהם גדלה וממילא האב משפיע יותר על בנו, דבר שכמובן יצור תגובה נוספת מהבן שידבק באביו בצורה חזקה יותר. כך למעשה אותו כדור שלג גדל והולך, האב מעורר מלמעלה, והבן מחזיר מלמטה עד שדבקים אחד בשני דבקות שלמה. את תהליך זה אנו רואים עם יעקב אבינו. בפסוק הקודם נאמר "וַיִּהְיֶה ה' נֹצֵב עָלָיו", הנהגה שבה הקב"ה מעורר את האדם מלמעלה ומעוררו- "אתערותא דלעילא". מה עשה יעקב אבינו כשהבין שה' מעוררו? מיד אמר מצד עצמו "אֲכֵן יֵשׁ ה' בְּמָקוֹם הַזֶּה" והחזיר "אתערותא דלתתא",

אותו סולם המוצב ארצה וראשו המגיע השמיים, בא להורות לנו שגם האדם הגשמי ביותר בבחינת מוצב ארצה, יכול גם הוא לעשות שינוי ולהגיע לדרגות הגבוהות ביותר בבחינת ראשו בשמיים. מה עושה יצר הרע? לוקח את אותו רעיון נפלא ומצייר אותו כדבר קשה "מי מסוגל עכשיו לעזוב את החברים, להתנתק מתאוות...", ואז מתחילים לחפש קיצורי דרך. לפעמים ניגשים בחורים ומחפשים להתחזק. אחת השאלות הנפוצות היא "כמה זמן זה לוקח?" אם עונים מידת זמן שנראית להם ארוכה מידי מיד פרצופם נעצב ושוב שואלים "אין מסלול קצר יותר? אני חייב כבר להקים בית... דמיונות אחיי ורעי. רוצים "הכל מהר ועכשיו" בדור הזה. בדיוק ההיפך מרעיון הסולם. לא מבינים שאת הקרבה לבורא קונים בהדרגה ובצורה מאוזנת ומתונה, שלב אחר שלב בהכוונה והדרכה. לצערנו פגשנו פעמים רבות כאלו ש"טסו", מתעלים מהר, הכל בחיפזון, ולצערי גם מתרסקים באותה מהירות.

(יג) "ה' נֹצֵב עָלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי ה' אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֲבִיךָ וְאֱלֹהֵי יִצְחָק הֲאֵרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לָךְ אֶתְנַנֶּה וְלִצְרָפָד"

הפסוק מתאר מציאות שיעקב אבינו לפתע רואה גילוי אלוקי, בו הקב"ה ניצב עליו ומודיע לו- אני אלוקיך, יש לך תכלית, יש מלך בבריאה, כל אשר לך ממני. זו נקודה שלפתע אנו מבינים שיש את הבורא, יש אמת, שהבורא ממש איתי בבחינת "נֹצֵב עָלָיו", רואה אותי, משיגני עלי ומחכה לי. הבנה שיש מנהיג לעולם! את נקודה זו של יעקב כולנו עוברים. מבעלי תשובה ועד דתיים חרדים. אנו חיים זמן מסוים דרך שגויה, וברגע אחד פתאום "וַיִּהְיֶה ה' נֹצֵב עָלָיו", מבינים שאנחנו כבר לא יכולים לעשות מה שבא לנו, שיש כאן מלך לבריאה. זה יכול להיות ביחס לאשה, בחינוך הילדים, בעמל התורה, באכילה לא בריאה, בכל נקודה בחיים שבה אנו טועים ולפתע מתעורר בנו ניצוץ של גילוי המביא לתשובה ושינוי דרך. יש לזכור שבנקודה זו אדם חייב ללכת ולקבל הדרכה והכוונה, כי גם נקודה כזו של גילוי צריכה להילקח לשינוי מעשה בצורה מאוזנת ולא על פי שרירות ליבנו ותחושות בטן.

בהמשך הבורא יתברך מגלה לכל יהודי, לכל נשמה ונשמה שחולמת יום אחד להתחזק שבאמת כל מציאותו יתברך היא רק בכדי להטיב איתנו, לתת לנו את כל הטוב שבעולם ולכן אומר הקב"ה ליעקב-

(יד) "וַיְהִי זֶרְעָךְ פָּעַפַּר הָאָרֶץ וּפְרָצָת יְמָה וּקְדָמָה ... וּנְבָרְכֶךָ בְּכָל מְשַׁפְּחַת הָאָדָמָה וּבְצִדְעָךְ: (טז) ... אֲנֹכִי עִמָּךְ וְשִׁמְרֵתִיךָ כָּל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ וְהִשְׁבַּתִּיךָ אֶל הָאָדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם עָשִׂיתָ אֶת אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לָךְ"

איזה ברכות אחיי ורעי למי שיוזכר להתקרב לבורא יתברך- גדילה, צמיחה, ברכה להצלחה ושמירה, רק תהיה איתי, תלך איתי יד ביד ותראה איזה שכר, איזה נחת, כמה אושר! מדהים לראות שעיקר הברכות והיעידוד של הקב"ה הן בנקודות חיזוק באמונה "אֲנֹכִי עִמָּךְ וְשִׁמְרֵתִיךָ כָּל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ וְהִשְׁבַּתִּיךָ אֶל הָאָדָמָה

לקח את אותה אבן, יצק עליה שמן וקידש אותה להקריב עליה קורבנות! את פעולה זו אחיי ורעי מחויבים גם לנו לעשות!

בורא עולם לא רוצה שניקה את אותה אבן- עולם החומר והגשמיים וננפץ אותו או שנפרוש ממנו, בדיוק להיפך!

עלינו לעשות כפי שעשה יעקב, הוא לקח את אותה אבן וקדש אותה. לכן אם היינו פעם אוכלים לשם תאוה, להמשיך לאכול ולהנות מהאוכל אחיי ורעי, אלא שמעכשיו גם לקדש את האוכל בברכה ראויה היוצאת במתינות, ובמחשבה שהאוכל יתן לנו כח לעבודתו יתברך. אם עד היום קנינו רכב בשביל להראות את עושרנו או לקבל כבוד, מהיום נקנה רכב ונקדש אותו, במקום שיהיה כלי לקבלת כבוד מהבריות הוא יהפוך לכלי המסיע אותנו לשיעורי תורה ועושה חסדים עם הבריות. מהיום ניקח את הממון שלנו ונמשיך לתרום למוסדות תורה אבל לא לשם גאווה ששמנו יופיע בשלטי חוצות או על כל שקית של נזקק אלא רק לכבוד ה' יתברך בענוה ובצניעות. מהיום נאכל את האבטיח אבל נתבונן- איך אבטיח יוצא אדום מתוק מאדמה שאין בה לא טעם ולא ריח, ואיך נענע ולימון, שגדלים ממש לידו על אותה אדמה יוצאים בצבעים שונים, בטעמים שונים, בצורתם המדויקת- האבטיח עגול וגדול, הנענע ירוקה עדינה וצרה, הלימון חמוץ עגול וקטן, מי מצייר אותם שם למטה באדמה? מי צובע אותם? מי מזריק להם את הריחות והטעמים? האם בכל גינה מצויה המדענים מצאו בתחתית האדמה מעבדות של צבע, טעמים, וחיתוך צורות? מבט קטן ופשוט ואדם מבין שיש כאן משהו מעבר לשכל שלנו, יצירת אלוקים מושלמת. זו צוואתו של יעקב אבינו. לקדש את האבן בחינת החומר, להתבונן, לגלות בתוכה את הבורא יתברך ולעשות אותה מזבח, מקום קדוש שמפיץ את אורו יתברך ומקרב אותנו אליו. עבודה זו של קידוש החומר היא הקשה מכולם מכיוון שזה אזור שכביכול לא מוגדר.

אנו יודעים שיש בעולם את האסור והמותר. כגון חזיר שאסור לאכול, ואת המותר כגון עוף מהדרין שכשר לאכילה. אלו שתי נקודות ברורות של אסור ומותר, אך באמצע יש את עולם הרשות- כמה אני מודה לבורא על האוכל שבפי, האם אני מודה לבורא שאני בריא ושלם ומסוגל לאכול ולעכל את האוכל, האם אני אוכל לשם תאוה או בכדי שאהיה בריא לעבודת הבורא, כל אלו מושגים של רשות שמשתייכים מאדם לאדם בהתאם לדרגתו. במקום הרשות הקב"ה נותן לכל אדם ואדם את הרשות לקדש את עצמו ולהתקרב אליו על פי דרגתו ושאיפותיו הפנימיות. את עבודה זו דורש מאתנו יעקב אבינו כאשר קדש את אותה אבן- בחינת החומר, ונתן לכולנו את אותו כח לקדש את עולמנו הגשמי ולהגיע לקרבת אלוקים נפלאה.

בהמשך נותן יעקב אבינו למקום שמות ונודר נדר: (כ) "וַיִּדָּר יַעֲקֹב נֶדֶר לְאָמֵר אִם יִקְרָא אֱלֹהִים עִמָּדִי וְשָׁמְרֵנִי בְּדַרְךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן לִי לֶחֶם ...

עמלנו עליו הפך לזניח, ומבינים שהאושר נמצא במקום אחר ולא בחשבון הבנק שלנו, פתאום מתעוררים וקולטים שלא באמת עשינו את ההשתדלות שלנו, שברחנו מהבורא ומעצמנו ובמבט לאחור היינו יכולים להיות במקום אחר בחיינו. אינסוף של רגעים שפשוט נרדמנו, ועכשיו כשהתעוררנו אנו מבינים את עומק הטעויות והשלכותיהן.

היכן הבעיה כשמתעוררים? יכולה להתגבגב לכולנו הרגשה של אכזבה, יאוש שהרכבת כבר עברה וכאן מסתכם סיפור חיינו, כפספוס אחד גדול שלא ניתן באמת לתיקון. מה עשה יעקב אבינו כשהתעורר והבין שפספס נקודה של קדושה?

נתקדם לפסוק הבא ונלמד רעיון נפלא...

".. וַיֹּאמֶר מַה נִרְאָה הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵיךְ זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים זֶה שְׁעַר הַשָּׁמַיִם."

בפסוק זה לאחר שיעקב אבינו מתעורר הוא מבין עד כמה גדולה קדושתו יתברך ועד כמה המקום בו הוא נמצא קדוש ונורא. הוא מציין שנקודה זו היא "בית אלקים" ו"שער השמיים". גם כאן יעקב אבינו נותן לנו נקודה נפלאה בעבודת הבורא - מדהים לראות שיעקב אבינו מתאר את הבורא יתברך לפתע בשם "בית אלקים". ידוע ששם אלוקים מציין את הנהגת הבורא במידת הדין. יעקב אבינו ממשיך מציין מיד בהמשך שזה "שער השמיים", להורות לכולנו דרך של אמונה לחיים שדווקא במקומות שהקב"ה פועל איתנו במידת הדין בבחינה של אלוקים, שם שער השמיים - שם הפתח שלנו להתקרב לבורא יתברך! נקודה זו מהותית לכל יהודי בכל מצב. כל קושי (שם אלוקים) הוא שער, דרכו אפשר להתעלות ולהיבנות! בדרך כלל כאשר אדם מונהג במידת הדין הוא הופך לעצוב, שואל שאלות על הבורא, נכנס לייאוש על רוע מצבו. יעקב אבינו מלמד אותנו דרך הפוכה! אם מידת הדין פגעה בנו - כאן נמצא השער! הפתח שלנו להתקרב אל הבורא! כאן נמצאת האפשרות שלנו להיכנס למקום שנתעלה ונשפר את עצמנו כבני תורה, כהורים, כחברים. לכן לנצל זאת! לשנות גישה אחיי ורעי, כל נסיון מהיום הופך לנקודת שמחה בו זוכים להזדמנות להיכנס לשער השמיים ולזכות לקרבת אלוקים!

(יה) "וַיִּשְׁפֹּם יַעֲקֹב וַיִּקַּח אֶת הָאֶבֶן אֲשֶׁר שָׁם קִרְאָשְׁתֵּי וַיִּשֶׂם אֹתָהּ מַצְבֵּה וַיִּצַק שֵׁמֶן עַל רֵאשֵׁה"

כפי שכתבנו האבן היא בחינת החומר, יסוד העפר הגשמי המושך את האדם אל עולם של תאוות וגשמיות. מה עשה יעקב אבינו? לקח את אותה אבן עליה היה רדום והפך אותה למצבה, מקום בו בהמשך יקריבו קורבנות ויעשו נחת לבורא יתברך. מעשה זה של יעקב אבינו נותן לנו כלל חשוב בעבודת הבורא. יעקב אבינו כאשר התעורר לא לקח את האבן בחינת החומריות וברח ממנה או ניפץ אותה, מה הוא עשה? קידש אותה! כתב הרשב"ם נכדו של רש"י על הפסוק שיעקב

והתייחס לכל אלו שצחקו עליו, אלא פשוט הלך יד ביד עם שם "הויה" ברוך הוא והפך להיות גדול הדור! אלו התוצאות של מי שפועל מלמטה כראוי ומבין שבכל נקודה שלו בחיים שם הויה איתו. הטבע נעלם, המגבלות מתנפצות וניתן להגיע למקומות הגבוהים ביותר בעבודת הבורא.

לכן אחיי ורעי לא להתייאש. קשה להתחיל התחלות חדשות, קשה להודות שפספסנו שנים להבל וריק, קשה שלא להיזכר באותם טעויות שעשינו ולא להתאכזב מעצמנו או להצטער- אבל לזכור! עם פעולה שלנו וגם הקטנה ביותר מלמטה, עם שם-הויה המאיר עלינו בהבנה ברורה שהכל רק לטובה, מכאן אנו רק נתעלה ונצליח להגיע לכל נקודה שרק נחפוץ!

ניקח עוד נקודה נפלאה לחיים מהפסוק:

"וְאָנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי"

רש"י הקדוש מפרש-"שָׁאֵם יָדַעְתִּי, לֹא יִשְׁתַּי בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ כְּזֶה" מדהים! רש"י הקדוש כתב שיעקב אבינו אמר שאם רק היה יודע שיש את מציאות הבורא- ודאי לא היה ישן! זו הצרה הגדולה של כולנו... שאנחנו ישנים, רדומים, מפספסים נקודות בחיים שמלאות אור אלוקי ואושר אינסופי. אם רק היינו יוצאים מהתרדמה שלנו וקונים ידיעות על ערך העמל בתורה, ערך התפילה, ערך חינוך הילדים והזוגיות, ודאי שלא היינו נרדמים! ודאי שהיינו חיים את חיינו בצורה אחרת טובה יותר וחוסכים לעצמנו טעויות קשות בחיים! פשוט לא מבינים מה הערך של כל רגע המנוצל לקדושה וטהרה, לא מבינים מה ערך הזמן שחולף על פנינו ולא מנוצל כראוי. כמה שווה כל שניה. יצר הרע לוקח לנו נקודות זמן קטנות שלא נראות משמעותיות- כאן חצי שעה עם הילד, במקום אחר עוד חצי שעה בעבודה על חשבון הזוגיות, עוד איחור קטן של כמה דק' ללימוד, נקודות קטנות שלבסוף מתקבצות ומשנות את חיינו מהקצה אל הקצה בתחומים החשובים ביותר בחיים. אם היינו יודעים כיצד יראו נקודות זמן אלו בסוף תהליך והשלכותיהן היינו נלחמים בכל כוחנו על כל רגע ורגע ולא נרדמים. מה גורם לנו להירדם ולהרוס לעצמנו את חיינו? התשובה נמצאת בפסוק עצמו שאומר יעקב אבינו לקב"ה- "וְאָנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי". כן, בחינת האנכי שלנו, הנקודה שרואה רק את עצמי, את האינטרסים והרצונות שלי היא זו שגורמת לנו לדחוק את הקב"ה מתוך חיינו ומביאה אותנו למצב של "לא ידעתי" בה אנחנו מתעלמים ומפספסים נקודות של קדושה וזו הצרה הגדולה ביותר של האדם. בכח "האנכי" המחפש רק גשמיות והנאות עצמנו שמנו את עצמנו במקום הראשון, ואחר כך את הבורא יתברך. השקענו את עצמנו וכוחנו במקום הלא נכון. לפתע מתעוררים כפי שקרה ליעקב אבינו לאחר שנים וקולטים שלא באמת היינו עם הילדים, שהילדים לא קבלו באמת את הדמות האבהית והאימהית שהיו צריכים, שסתם התעקשנו בזוגיות על נקודות שלפתע הבנו שחסרות משמעות, פתאום הכסף שכל כך

לְאֵלָל וּבְגָד לְלִבָּשׁ יַעֲקֹב אַבְיָנוּ נוֹדֵר נוֹדֵר שְׂאֵם הַקֶּבֶה יִהְיֶה אִיתוֹ וְיִשְׁמֹר אוֹתוֹ כְּפִי שֶׁהִבְטִיחַ לוֹ בַּפְּסוּקִים הַקּוֹרְמִים, וְיִתֵּן לוֹ לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְד לְלַבֹּשׁ אִזְּיֵה לְעוֹלָם סִמּוֹךְ לְבוּרָא יִתְבַּרְךְ. לְכוֹלְנוּ מִיַּד עוֹלָה כַּאֲן קוֹשִׁיָּה! אִיךְ יִתְכֵן שִׁיעֵקֵב אַבְיָנוּ, שְׁלֵמוֹת הָאִמּוֹנָה וְהִבְטִיחוֹן בְּבוּרָא יִתְבַּרְךְ שֶׁקֶבֶל עַל עֲצֻמוֹ עוֹל מַלְכוּת שְׁמִיִּים לִפְתַּע אֹמֵר "אִם ה' יִהְיֶה אִיתִי?!" יַעֲקֹב אַבְיָנוּ מִסְתַּפֵּק לְגַבִּי הַבְּטָחוֹת הַבוּרָא שִׁיתְכֵן וְלֹא יִתְקַיְּמוּ? הֲרֵי הַקֶּבֶה אָמַר לוֹ בְּמִפּוֹרְשׁוֹת "וְהָיָה זֶרְעֶךָ כְּפֶרֶץ הָאָרֶץ וּפְרָצְתָּ יָמָה וְקָדְמָה וְצָפְנָה וְנִגְבְּהָ וְנִכְרְבָהּ כִּי כָּל מִשְׁפַּחַת הָאֲדָמָה וּבְזֶרְעֶךָ.. אֲנִכִּי עִמָּךְ וְשִׁמְרָתִיךָ.. לֹא אֶעְזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם עֲשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לָךְ".

בוּרָא עוֹלָם מְסִיִּים בְּהִבְטָחָה שְׁלֵא יַעֲזוּב אוֹתוֹ עַד שְׁלֵא יִקְיִים אֶת כָּל מַה שֶׁהִבְטִיחַ לוֹ! אִיךְ אִפְשֵׁר לְהִבִּין שִׁיעֵקֵב אַבְיָנוּ הִגִּיעַ לְנִקּוּדָה שֶׁהוּא חוֹשֵׁשׁ שְׂאוּלִי הַקֶּבֶה לֹא יִקְיִים אֶת הַבְּטָחוֹתוֹ וְיַעֲזוּב אוֹתוֹ לְמִרְוֵת שׁוֹה נֶאֱמַר לוֹ בְּמִפּוֹרְשׁוֹת! הֲרֵי בְּרוּר לְכָל בַּעַל אִמּוֹנָה שֶׁהַקֶּבֶה אִיתוֹ בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל מִצְבָּ, וּבִטָּח לַעֲנֹק עוֹלָם כִּיעֵקֵב אַבְיָנוּ שֶׁהוּדָה לִפְנֵי כֵן שִׁישׁ בּוּרָא לְעוֹלָם וְהוּא הַמֶּלֶךְ בְּאוֹמְרוֹ "אֲכֵן יֵשׁ ה'". אֶת קוֹשִׁיָּה זֹאת וְתִשׁוּבָתָה הֶעֱלָה בַּעַל ה"שְׁפָתֵי חֲכָמִים" שֶׁכָּתַב "וְאִם תֵּאֱמָר אִיךְ יִתְכֵן לֹמֵר שִׁיעֵקֵב הִיָּה מִסּוּפֵק אִם יִקְיִים הַקֶּבֶה הַבְּטָחוֹתוֹ אִם לֹא.. וְיֵשׁ לֹמֵר שֶׁהִיָּה יִרָא שְׂמָא יִגְרוֹם חֲסָטָא וְלֹא יִשְׁמֹר לִרְ" מְדַהִים! בַּעַל ה"שְׁפָתֵי חֲכָמִים" כּוֹתֵב בְּמִפּוֹרְשׁוֹ שֶׁלִּיעֵקֵב אַבְיָנוּ הִיָּה פְּשׁוּט שְׁכָל מַה שֶׁהַקֶּבֶה מְבַטֵּחַ וְאוֹמֵר דְּרָאִי יִתְקַיְּמוּ! אִזְּ מִדּוּעַ הִסְתַּפֵּק בְּכָל זֹאת יַעֲקֹב אַבְיָנוּ בְּהִבְטָחַת הַבוּרָא? כִּי חֲשַׁשׁ שֶׁהוּא לֹא שְׁלֵם מִצַּד עֲצֻמוֹ, אוֹלֵי יֵשׁ לוֹ חֲטָאִים וְאִינוּ כָּלִי לְקַבֵּל אֶת הַבְּרִכוֹת שֶׁבֶרַךְ אוֹתוֹ הַבוּרָא יִתְבַּרְךְ! כֵּן, יַעֲקֹב אַבְיָנוּ לֹא סִמַּךְ עַל עֲצֻמוֹ שֶׁהוּא רָאוּי וּמְכַאֵן הִיָּה חֲשִׁישׁ! נִקּוּדָה נִפְלְאוּהָ מִלְּמַד אוֹתָנוּ יַעֲקֹב אַבְיָנוּ לְחַיִּים- לְעוֹלָם לֹא לְסִמּוֹךְ עַל עֲצֻמוֹ שְׂאֵנוּ חֲזָקִים וּמוֹשְׁלָמִים בְּבַחֲנֵית "כּוּחֵי וְעוֹצֵם יָד" אֶל מוֹל עוֹלָם הַנִּיּוֹנוֹת הַקִּיִּים בְּמִסְעַ חַיִּינוּ. הִרְגַּשְׁנוּ זֹאת מִסּוּכְנַת מְאֹד וְיִכּוֹלָה לְגַרוֹם לְאִדָּם לְבִטּוּחַ בְּעֲצֻמוֹ וּלְזוּלוֹת בְּגִדְרֵים שֶׁהֵם הִהְגַּנָּה הָאִמִּיתִית לְרוּחַנוֹת שְׁלֵמָה וּמוֹצֻלַחַת. כַּאֲשֶׁר אָדָם מְרַגֵּשׁ שֶׁהוּא בְּבַחֲנֵית "כּוּחֵי וְעוֹצֵם יָד" כָּל מַעֲרֻכּוֹת הִהְגַּנָּה נַעֲלָמוֹת מִמֶּנּוּ, וְיִצֵּר הִרְעָה רַק מַחֲכָה לְנִקּוּדָה זֹאת לְהַפִּיל אוֹתוֹ. גַּם עֲנִקֵי עוֹלָם, תְּנַאִים כְּרַבֵי עֵקִיבָא וְרַבֵי מַאִיר שֶׁהִרְגִישׁוּ חֲזָקִים וְסִמְכוּ עַל עֲצֻמוֹ עַד כִּי שׁוֹזְלוּ בְּעוֹבְרֵי עֵבִירָה קִיבְלוּ הַחוּכָה מְשִׁימִים בְּדַמוֹת אִשָּׁה שֶׁגִּרְרָה אוֹתָם לְעֵבִירָה וְהוֹדִיעָה לָהֶם מְפּוֹרְשׁוֹת שְׂאִילוּלָא תוֹרַתָּם הֵם דְּרָאִי הִיוּ נוֹפְלִים בְּעֵבִירָה יָחַד אִיתָהּ וּמַאֲבָדִים אֶת כָּל עוֹלָמָם (קִידוּשֵׁין פֶּא,א). מִכָּן חֲשַׁשׁ יַעֲקֹב אַבְיָנוּ, וְזֹאת נִקּוּדָה עֲלֵינוּ לְקַחַת אִיתָנוּ- לְעוֹלָם לֹא לְסִמּוֹךְ עַל עֲצֻמוֹ, לְעִמוּד אִיתָנוּם עַל מִשְׁמֵר הַגִּדְרִים שְׁלֵא נֶאֱבַד אֶת הָעִירֻנוֹת וְהַכַּח לְעִמוּד מוֹל יִצְרָנוּ הִרְעָה וּנְפִסְדִי אֶת הַבְּרִכוֹת הַנִּפְלְאוֹת שֶׁהוֹבְטָחוּ גַם לָנוּ כַּעֲצָאֵינוּ מִמְשִׁיכֵי דְרָכוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אַבְיָנוּ.

נִמְשִׁיךְ לְפִסּוּק הַבָּא וְנִיַּחַח עוֹד כְּלָלִים נִפְלָאִים בְּעוֹבְדַת הַבוּרָא..

(כַּא) "וְשָׁבְתִי בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אֲבִי וְהָיָה לִּי-הָיָה לִי לְאֵלִיקִים" יַעֲקֹב אַבְיָנוּ אוֹמֵר שֶׁבְּמִידָה וְיִהְיֶה בְּאִמַּת רָאוּ וְיִתְקַיְּמוּ בּוֹ הַבְּרִכוֹת אִזְּ מִמִּילָא יִשׁוּב בְּשָׁלוֹם וְה' יִהְיֶה לוֹ לְאֵלִיקִים.

נִפְלָא לְרֵאוּת שׁוּב אִיךְ יַעֲקֹב אַבְיָנוּ מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשִׁתֵּי הַשְּׁמוּת- שֵׁם "וְהִיָּה" בְּרוּךְ הוּא וְשֵׁם "אֵלִיקִים" וּמַחֲבֵר אוֹתָם יָחַד בְּאוֹמְרוֹ "וְהָיָה לִּי-הָיָה לִי לְאֵלִיקִים". יְדוּעַ שֶׁהִמְלִיחַ "וְהִיָּה" הַמּוֹפִיעָה בְּתוֹרָה מוֹרָה עַל לִשׁוֹן שְׁמַחָה. יְדוּעַ גַּם שֵׁם "וְהִיָּה" בְּרוּךְ הוּא (הָ-הָ-הָ) מְרַאֵה עַל הִנְהַגָּה שֶׁל חֲסֵד וְשִׁפְעַ אֵינְסוּפִי, וּמַצַּד שֵׁנִי שֵׁם אֵלִיקִים הַמּוֹפִיעַ גַּם בַּפְּסוּק מְרַאֵה עַל מִידַת הַדִּין. מְכַאֵן נִבְּיָן אֶת שִׁילּוּבֵן הַמְדַהִים שֶׁל שְׁלוֹשֶׁת מִיָּלִים אֵלּוּ בַּפְּסוּק. יַעֲקֹב אַבְיָנוּ לְמַעֲשֵׂה מְרַאֵה לָנוּ שֶׁהִשְׁמַחָה הָאִמִּיתִית

בְּבַחֲנֵית "וְהִיָּה" מְגִיעָה כַּאֲשֶׁר אָדָם חֵי וְנוֹשֵׁם אֶת הַהִבְנָה שֶׁגַם בְּתוֹךְ הַקְּשִׁיִּים וּבִנְיִינִיוֹת בְּבַחֲנֵית "אֵלִיקִים", מִסְתַּתֵּר שֵׁם הִיָּה בְּבַחֲנֵית חֲסֵד אֵינְסוּפִי, וְכַאֲשֶׁר שְׁנֵיהֶם מִתְחַבְּרִים יָחַד כְּפִי שְׂאֵמֵר יַעֲקֹב אַבְיָנוּ נוֹצֵרֵת הַשְּׁלֵמוֹת, בְּמִצְבָּ זֶה אִנּוּ זֹכִים לְחִיּוֹת מְצִיאוֹת שְׁבָה מִבְּקֵשׁ הַקֶּבֶה דְּרָךְ הַנִּיּוֹנוֹת לְבָנוֹת אוֹתָנוּ וְלַעֲלוֹת אוֹתָנוּ לְמִקּוֹם קְרוֹב יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבַּרְךְ. אִיזוֹ הִרְגַּשְׁתָּ שְׁלֵמוֹת וְשְׁמַחָה בְּבַחֲנֵית "וְהִיָּה" מִתְעוֹרֵרֵת בְּאִדָּם כְּשִׁמְבִּין וְיֹדַע שֶׁבְכָל רֵגַע בְּחַיִּים, וְגַם בְּקְשִׁיִּים כַּאֲשֶׁר מוֹפִיעִים חֲשִׁשׁוֹת וּפְחָדִים בְּבַחֲנֵית שֵׁם אֵלִיקִים, שֵׁם הִיָּה בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא שֵׁם, מַחוּבֵר, נִמְצָא אִיתָנוּ, אוֹהֵב אוֹתָנוּ, אִיתָנוּ יָד בְּיָד, וְהַקֶּבֶה מְבִטֵּי עֲלֵינוּ וְשִׁמַּח בְּנוֹ שְׂאֵנוּ מִמְשִׁיכֵים אֶת דְּרָכוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אַבְיָנוּ בְּעוֹבְדַת ה' שְׁלֵמָה וְתַמִּימָה.

לְסִיכּוֹם אַחֵי וְרַעֲיִי, יַעֲקֹב אַבְיָנוּ עֵבֵר מִסְּלוֹל חַיִּים שֶׁל שְׁכוֹלְנוּ עוֹבְרִים. מִסְּלוֹל שְׁנַכּוֹן לְכָל יְהוּדֵי, מִהֲרוּק וְיֹתֵר וְעַד דְּחִיִּים וְחֲרָדִים שׁוֹמְרֵי תוֹרָה וּמוֹצוֹת. כּוֹלָם נִכְנָסִים לְמִסְּלוֹל בּוֹ יוֹרֵדֵת הַנִּשְׁמָה לְעוֹלָמָנוּ הַגִּשְׁמִי וּמִתְחִילָה תִּהְלֵךְ - "וְיִצְאָ יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וְיִלָּךְ חֲרָנָה". בְּתִהְלֵךְ זֶה יִהְיֶה גִילּוּיִים, שְׁמַחָה, מְשִׁבְרִים, חֲשִׁשׁוֹת, לְעִיתִים נִצְלִיחַ לְעִיתִים פְּחוֹת. בְּכַדִּי לְהַצְלִיחַ בְּמִסְעַ זֶה נִתְמַקֵּד בְּכָלִים שְׁלֵמְדוֹנוֹ:

א. אִנּוּ פַה בְּמִסְעַ רּוּחָנוּ בְּתוֹךְ עוֹלָם גִּשְׁמִי וְשַׁעֲלֵינוּ לְהַצְטִיֵּד בְּכָלִים מִתַּאִמִּים בְּכַדִּי לְהַצְלִיחַ (וְיִצְאָ יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וְיִלָּךְ חֲרָנָה).

ב. תְּוֹרָה הִיא מְקוֹר הַחַיּוֹת שְׁלָנוּ כִּיהוּדִים. מִכָּן תְּוֹרָה שֶׁל כָּל יְהוּדֵי וְיִהוּדֵי הָעוֹלָם כּוֹלוּ נִיזוֹן וּמִקְבֵּל חַיּוֹת, כָּל עֲלִיָּה אוֹ חֵס וְשִׁלּוּם יִרְדָּה שְׁלָנוּ מִשְׁפִּיעָה עַל הַיְקוּם כּוֹלוּ. כָּל לַיְלָה עוֹלָה נִשְׁמָתוֹ וּמִעִידָה עַל הַמִּסְעַ הַיּוֹמִי שֶׁעֲבָרָה וְעֲלֵינוּ לְהַשְׁתַּדֵּל שְׁתַּגִּיעַ נְקִיָּה זוֹכָה לְמִרְמוּם (בָּאֵר).

ג. יַצְחָק אַבְיָנוּ נִלְחַם עַל בָּאֵרוֹת הַמַּיִם (עוֹלָם תְּוֹרָה) מוֹל פְּלִישְׁתִּים וְגִרְרֵי. שְׁנֵי כּוּחוֹת אֵלּוּ פּוֹלְשִׁים (פְּלִישְׁתִּים) לְתוֹךְ בֵּיתָנוּ, וְגוֹרְרִים (גִּרְרֵי) אוֹתָנוּ אַחֵר עֲנִיֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. אִם נִלְחַם בָּהֶם כְּרָאוּי נִשְׂאָר שְׁלָמִים רּוּחָנוֹת.

ד. דְּרָכוֹ שֶׁל הַבוּרָא יִתְבַּרְךְ בְּחִסְדּוֹ הָאֵינְסוּפִי לְדַלְגָּ, לְקַפֵּץ, לְקַצֵּר לָנוּ מִסְּלוֹלִים קִשִּׁים, לְשִׁנוֹת סְדוּרֵי בְּרִיאָה רַק בְּכַדִּי לְפַתּוֹחַ לָנוּ דְּלִתּוֹת תְּשׁוּבָה (וּפִגְעָ- "דוּמָה דוּדִי לְצִבָּ"). זֶהוּ חֲסֵד אֲדִיר וּבִלְתֵּי נִתְפַסַּח בְּהִיּוֹתוֹ מִפְּשֵׁר לָנוּ לְהִתְקַרֵּב עַל אִף מַעֲשִׂינוּ הַלֵּא רָאוּיִים (כִּי בָּא הַשְּׁמֶשׁ). אָדָם מַחוּיָב לְהִתְבּוֹנֵן וְלְהַעֲרִיךְ זֹאת, וְיֹדָאֵי לְנַצֵּל כָּל הַזְּמַנּוֹת שֶׁכָּזוּ לְהִתְקַרֵּב וְלְהִתְעַלּוֹת.

ה. יַעֲקֹב אַבְיָנוּ מְנִיחַ אֶת רָאשׁוֹ עַל "אֲבָן". כָּל רְצוֹנוֹתֵינוּ מַחֲשׁבוֹתֵינוּ חֲשִׁקוֹ שֶׁל הָאָדָם (בְּבַחֲנֵית הָרֵאשׁ), נִמְצָאִים וּמוֹנַחִים עַל ה"אֲבָן", עוֹלָם הַחוּמֵר וְהַגִּשְׁמִיּוֹת. מַחוּיָבִים לְהִגִּיעַ לְנִקּוּדַת הָאִמַּת עַל יָדֵי לִימוּד שְׁתַּגִּידֵל לָנוּ אֶת חֲשִׁיבוֹת עוֹלָמָנוּ הַרוּחָנוּי וְתַקְטִין אֶת חֲשִׁיבוֹת עוֹלָמָנוּ הַגִּשְׁמִי לְמִקּוֹם הָרָאוּי כְּלָלִי לְעוֹבְדַת יִתְבַּרְךְ (הִרְבַּ דְּסִלְרֵי יִצְרִי הִרְעָה עוֹשָׂה לִי מִשְׁקַפִּיִים).

ו. בְּחָלוֹם מְלֹאכִים עוֹלִים וְיֹוֹרְדִים- לְכוֹלְנוּ יִהְיֶה תְּקוּפוֹת שֶׁל עֲלִיוֹת וְיִרְדוֹת. תְּמִיד לְהִישָׂאֵר בְּמִסְּלוֹל וְגַם אִם יֵשׁ נִפְּלוֹת לֹא לְבוֹרוֹ. לְהִישָׂאֵר עַל הַסּוֹלָם. גַּם אִם חֲחַלְקֵנוּ כִּמָּה שְׁלִבִים לְמַטָּה נִקּוֹם וְנִתְעוֹדֵד וְשׁוּב נַעֲלָה מַעֲלָה.

ז. דְּרָךְ עֲלִיִּית הָאָדָם הִיא בְּשִׁלְבִים (סוֹלָם). כָּל הַרוּצָה לְעֵלוֹת בּוֹ חַיִּיב לְהִרִים רַגְלֵינוּ וְלְהַעֲלוֹת אוֹתָנוּ רַגַל אַחֵר רַגַל. הַרְגֵל, הַמִּיַּצְגַת אֶת עוֹלָם הַהֲרַגְלִים- חַיִּיבֵת לְהִתְנַתֵּן מִמְקוֹם הָאִחִיוָה שֶׁלָּה וְלְהַעֲלוֹת לְנִקּוּדָה גְבוּהָ יוֹתֵר. הַרְגֵלִים שִׁלְיִיִּים שְׁלֵא תוֹקֵנוּ הֵם מִכְשׁוֹל עֵיקְרֵי בְּעוֹבְדַת הַבוּרָא.

ח. ה"שְׁלִבִים" נִרְאִים כְּמִיַּאֲשִׁים. זֶה נִרְאֵה כְּעוֹבְדָה שְׁלֵא נִעְמּוּד בָּהּ, מִשְׁהוּ מְאֹד קִשָּׁה. לֹא לְחַפֵּשׁ קִיצוּרֵי דְרָךְ. דּוּוֹקָא הָעוֹבְדָה בְּצוּרָה שֶׁל שְׁלִבִים

(סוֹלָם) תְּבִיא לְבִנְיָה אִיכּוּתִית שְׁתַּחֲזִיק לְעַד. כְּשִׁנְמַצָּאִים בְּהִתְהַלֵּךְ מִבְּנִיִּים זֶהוּ אִפְשֵׁר, כִּחַ תְּוֹרָה נוֹתֵן סִיעָתָא דְשְׂמִיא לְהַצְלָחָה.

ט. כּוֹלְנוּ לְפַתַּע מְגוֹלִים שְׁטַעֲיָנוּ, שִׁישׁ אִמַּת אֵלּוּקִית וְשִׁגְיָנוּ (וְהָיָה ה' נִצָּב עִלָּינוּ). גִּילּוּי זֶה צְרִיךְ לְהִבְיֵא אוֹתָנוּ לְתִשׁוּבָה וְשִׁינּוּי דְרָךְ. בְּנִקּוּדָה זֹאת אָדָם חַיִּיב לְקַבֵּל הַדְּרָכָה וְהַכּוֹנָנָה בְּכַדִּי שְׁעֲלִיתוֹ בְּסוֹלָם תְּהִיָּה מֵאוֹזֵנַת וּמִיּוֹשֵׁבֵת.

י. כָּל מְצִיאוֹתָנוּ יִתְבַּרְךְ הִיא רַק בְּכַדִּי לְהִטִּיב אִיתָנוּ. הַהִטְבָּה הַזֹּאת מוֹבִטַחַת לְבִנְיָ תוֹרָה שִׁיזְכוּ לְשִׁנֵּי עוֹלָמוֹת בְּחַיִּים- רּוּחָנוּי וְגִשְׁמִי, חַיָּה וְקִיַּיִת. (כָּל בַּר דַּעַת מְבִין זֹאת בְּמִבְטָ קֶטֶן, כְּשִׁמְבַחִין בֵּין עוֹלָמוֹ הַמוֹשְׁלֵם שֶׁל בֵּן תוֹרָה לְבֵן אָדָם שְׁחֵי אֶת מְצִיאוֹת עוֹלָם הַתְּאוֹרוֹת הַשְּׁלִילִיּוֹת בְּחוּץ וְרוּאָה אֶת מִצְבַּ הַדּוֹר (כִּיּוֹם). לֹא לְחֲשׁוֹשׁ מִשְׁנִיּוּיִים. לְעִיתִים הִתְהַלֵּךְ נִרְאֵה מְעַבֵּר לְכוּחוֹתֵינוּ. אֵלּוּ דְמִיּוֹנוֹת שׁוּוּא שֶׁל יִצֵּר הִרְעָה וְיֵשׁ לְהִתְעַלֵּם מֵהֵם. כָּל יְהוּדֵי יִכּוֹל לְהִשְׁתַּנּוֹת. יא. כַּאֲשֶׁר יְהוּדֵי מִתְעוֹרֵר מִשְׁתַּנּוֹת הַרוּחָנוֹתִית (וְיִיַּקֵּץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ), הוּא חַיִּיב לְפַנֵּי הַכָּל הַהוֹדוֹת וְלֹמֵר "אֲכֵן יֵשׁ ה' בְּמִקּוֹם הַזֶּה". גִּילּוּי זֶה (אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא) מֵאִפְשֵׁר לְיִהוּדֵי הַהוֹדוֹת בְּמִצִּיאוֹת שְׁלּוֹ, בְּטַעֲוִיּוֹת שְׁלּוֹ, וְאִם עֲשָׂה כֵךְ הוּא כָּבֵר עֲשָׂה אֶת רוֹב הַדְּרָךְ לְשְׁלֵמוֹת. עֲלֵינוּ לְהִתְחִיל לְפַעוֹל בְּכַדִּי לְקַבֵּל אֶת הָאֵרוֹתָנוּ יִתְבַּרְךְ (אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלִיא). שִׁילּוּב זֶה שֶׁל הַתְּעוֹרֵרוֹת מִלְּמַעֲלָה מִצַּד הַבוּרָא וְהַתְּעוֹרֵרוֹת מִלְּמַטָּה מִצַּדֵינוּ מְבִיא לְמַחוּזוֹרִיוֹת נִפְלָאוּהָ שֶׁל עֲלִיָּה מִתְמַדֵּת.

יב. גִּילּוּי יִתְבַּרְךְ בְּשֵׁם הִיָּה בְּרוּךְ הוּא- הַהוֹרוֹת שֶׁגַם אִם הַתְּעוֹרֵרוֹת מִשְׁתַּנּוֹת הַרוּחָנוֹתִית בְּגִיל מֵאוּחֵר לְדַעַת שֶׁהַכָּל לְטוֹבָה וְחֲסֵד גְּמוּר. לְתִשׁוּבָה אִין מְגַבְלוֹת שֶׁל גִּיל, מִצְבָּ אִישִׁי אוֹ כָּל נִתּוֹן אַחֵר (רַבֵי עֵקִיבָא) כּוֹלָם מִתְקַבְּלִים בְּבִרְכָה. הִיָּהוּדֵי נִמְדָד בְּהִשְׁתַּדְּלוֹת וְלֹא בְּתוֹצְאוֹת.

יג. עֲלֵינוּ לְהִבִּין וְלְהַפְנִים אֶת עֵרְךְ הַזְּמַן. לְדַעַת שְׁכָל רֵגַע וְרֵגַע בְּחַיִּים שְׁפַסְפְּסָנוּ מִצְטַבְּרִים וְהוֹפְכִים לְמִסְּלוֹל חַיִּים אַחֵר אוֹתוֹ אִנּוּ לֹא רּוֹצִים. לְכֵן נִצְלַל הִיטֵב אֶת הַזְּמַן! הַיְדִיעָה עַל עֵרְךְ הַזְּמַן לֹא תִיתֵן לָנוּ לְהִירְדָם רּוּחָנוֹתִית (שְׂאֵם וְדַעַתִּי, לֹא יִשְׁנִתִּי בְּמִקּוֹם קְדוֹשׁ כְּזֶה - רִש"י).

יד. בְּחִינַת הָאֲנִכִּי שְׁלָנוּ, הַנִּקּוּדָה שְׁרוּאָה רַק אֶת עֲצֻמֵי, אִתְּ הָאֵינְטֵרְסִים וְהַרְצוּנוֹת שְׁלֵי הִיא זֹאת שְׁגוּרַמַת לָנוּ לְהִירְדָם וְלֹא לְדַעַת אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךְ. הָאֲנִכִּי שְׁלָנוּ מִחֲפָשׁ גִּשְׁמִיּוֹת מוֹנַע מֵאִתָּנוּ לְהַשְׁלִים אֶת תְּכִלְתָּנוּ וְגוֹרָם לְדַחֲקַת הַקֶּבֶה מִתּוֹךְ